Van: Directiesecretariaat [mailto:Directiesecretariaat@regiotwente.nl]
Verzonden: woensdag 26 juni 2019 13:08
Onderwerp: Koersnotitie doorontwikkeling presidium Twenteraad voor de raadsleden in Twente

Geachte raadsleden in Twente,

Uw presidium van de Twenteraad biedt u hierbij de bijgevoegde documenten aan en beveelt deze in uw aandacht aan.

Het presidium van de Twenteraad
Namens deze,
De secretaris van het presidium
Rob Huitema

Datum: 25 juni 2019

AAN:

De leden van de Twentse gemeenteraden en de leden van het AB van Regio Twente.

Geachte leden van de Twentse gemeenteraden,
Geachte leden van het AB van de regio Twente,

Het presidium van de Twenteraad biedt u hierbij ter informatie de Koersnotitie doorontwikkeling Presidium Twenteraad aan.
Deze Koersnotitie is opgesteld door een werkgroep bestaande uit een afvaardiging van het Twents Presidium en heeft als doel om de Twenteraad en de Twentse raadsleden te stimuleren en te faciliteren over regiobrede vraagstukken. Uitgangspunt hierbij is het algemeen Twents belang.

De Koersnotitie is op 6 juni 2019 besproken in het Twents Presidium en vastgesteld als leidraad voor doorontwikkeling van de Twenteraad en het Twents presidium. In de huidige raadsperiode (2018-2022) worden de vervolgacties verder uitgewerkt. Wij zullen u hierover op de hoogte houden.

Het Presidium van de Twenteraad,

Namens deze,

J.B.M. Zwiep-Rosens, vicevoorzitter

Koersnotitie doorontwikkeling Presidium Twenteraad

AAN: de raadsleden in Twente
VAN: het Presidium van de Twenteraad

D.D.: 6 juni 2019

Aanleiding

Het is, zo bleek in de vergadering van 16 januari 2019 van het Presidium Twenteraad, een breed gedeelde wens om de ondersteuning die het Presidium aan de Twentse raadsleden wil organiseren nòg beter en meer 'bij de tijd' te laten aansluiten op de behoeften. Het kan zijn dat, om die wens in te kunnen vullen, het nodig is dingen anders te pakken. Ook kan er aanleiding zijn bestaande opvattingen of doelen te heroverwegen, zodat we tot een vernieuwde gezamenlijke koers komen die de komende jaren inspireert en energie geeft die recht doet aan de Twentebrede overeenkomsten en aan de lokale verschillen. En die leidt tot concrete activiteiten waar we als presidiumleden aan het einde van onze raadsperiode met trots op terug kunnen kijken. Uitgangspunt is en blijft het Twents algemeen belang.

Een nieuwe samenstelling van het Twents Presidium, een nieuwe raadsperiode en nieuwe vraagstukken en (lopende) ontwikkelingen in Twente leidden tot het uitspreken van deze wens.

Wat vooraf gaat

Om te zien waar we naar toe willen gaan is het zinvol samen stil te staan in het 'nu', te reflecteren. Welke ontwikkelingen vragen ons om dingen misschien 'anders te doen'?
Een greep uit ontwikkelingen die in het Presidium werden genoemd:

- Er komt een fors aantal grote vraagstukken op de Twentse gemeenten af die niet ophouden bij de gemeente (en lands-)grenzen: energietransitie, Agenda voor Twente, Omgevingswet etc.
- GR Regio Twente is ingewikkeld georganiseerd. We zien het risico op het 'weg-organiseren' van politieke issues in de ingewikkelde organisatie van Regio Twente. Maar we willen juist proactief 'aan het stuur'. Een voorbeeld daarvan: wanneer starten we op het niveau van de politiek met de voorbereidingen van de Agenda voor Twente 2022?
- Delen van informatie door de collegeleden met de raadsleden uit GR Regio Twente gebeurt verschillend. Hierdoor zijn gemeenteraden soms niet goed in (informatie-)positie om hun rol richting hun college, c.q. GR Regio Twente in te vullen.
- We merken dat het voor raadsleden onduidelijk is welke activiteiten binnen de Regio Twente worden uitgevoerd en hoe daarop met bestaande en nieuwe gemeentelijke initiatieven beter aangesloten kan worden. Vanzelfsprekend ligt dit ook bij de collegeleden. Niettemin, als raadsleden niet weten waarnaar ze moeten vragen is er geen trigger om informatie te delen. De zogenoemde 'bestuursopdrachten' waarop de Regio Twente acteert en die raadsleden dat inzicht wel kunnen geven, staan bij hen niet of nauwelijks op het netvlies.
- We signaleren dat initiatieven worden ondernomen in de samenwerking tussen de gemeenten, waar de strategie van 'coalition of the willing' uitgangspunt is. Méér 'sharing aan de voorkant' van het voorgenomen initiatief (ook met de raden) kan extra helpen in het draagvlak voor initiatieven op Twentse schaal.

- Verstaan we elkaar op tijd in Twente over de goede onderwerpen? ‘Geen joajoa..’, maar echt kleur bekennen en politieke dialoog aangaan (op basis van goede expert-input die voor iedereen gelijk en helder is)
- De brede Twenteraadbijeenkomsten zijn vaak niet erg druk bezocht, ondanks (of misschien dankzij?) dat zij veelal een bredere oriëntatie hebben wat betreft de thema’s. Zijn er alternatieven om de binding tussen Twentse raadsleden te versterken? Het is zaak steeds de desbetreffende woordvoerders van de raadsfracties op een inhoudelijk thema te bereiken.

Wat willen we samen bereiken?

De rol van de Twenteraad is informatie-uitwisseling en meningsvorming op Twentbrede kwesties. Dat willen we vanuit het Presidium stimuleren en faciliteren. Waar we dan aan denken? Dit was de input uit het Presidium:

- We willen onderwerpen waar (veel) Twentse gemeenten mee te maken hebben graag tijdig en goed onder de aandacht van de Twentse raadsleden krijgen, zodat zij qua kennis van inhoud en proces beslagen ten ijs komen en het gevoel hebben vanuit de goede rol ‘grip te hebben’.
- Door proactieve informatiedeling en meer ‘weet hebben van elkaars koers’ op samen geselecteerde Twentebrede thema’s, kunnen we elkaar inspireren, gebruik maken van specifieke kennis en deskundigheid van collegaraadsleden die we weten te vinden, waardoor het raadswerk ‘thuis’ op deze belangrijke thema’s effectiever en efficiënter kan.
- Het Presidium ondersteunt Twentse raadsleden actief in hun kennisontwikkeling en hun onderlinge verbinding op Twente-brede ‘urgente kwesties’, door ze bijeen te brengen en te voorzien van inhoudelijke goede kennis en expertise op betreffende onderwerpen. We denken dan met name aan kennis over hoe dingen gaan in de regio Twente.
- We vinden dat we de opgave hebben om ervoor te zorgen dat we elkaar Twente-breed over de gedeelde urgente kwesties ‘goed verstaan’. Bedoelen we hetzelfde? Hebben we soortgelijke ambities, waar wel en ook waar niet.
- We willen tijdig starten met de voorbereiding van de Agenda voor Twente 2022. Het Presidium moet daar richting de Twentse raadsleden een rol in vervullen.
- We willen beter aan het stuur zitten richting GR Regio Twente.
- Kunnen we iets betekenen in onderlinge samenwerking in de uitvoering? Zien van kansen, monitoren, onderlinge meningsvorming? Denk aan de samenwerking op het gebied van de Omgevingsdienst Twente (monitoren?), gezamenlijk rekenkameronderzoek (samen optrekken?)
- We willen nu ook gewoon aan de slag, en dan zien we wel hoe het bevalt. Deze notitie is niet in steen gebeiteld, is slechts een hulpmiddel.

Wat we willen bereiken? Samengevat is het Twentse belang leidend:

1. Het faciliteren van een betere kennis en (het beter benutten van de) de positie van Twentse raadsleden op Twentebrede kwesties (zowel inhoud alsook proces), ook daar waar het bovenregionale thema’s betreft die relevant kunnen zijn voor de regio.
2. Het stimuleren van een hogere (proactieve) betrokkenheid van Twentse raadsleden ‘aan de voorkant van ontwikkelingen’ die Twentse gemeenten raken, zoals de opstelling van de Agenda van Twente 2022. Om zo samen meer voor Twente te kunnen bereiken.
3. Stimuleren van intensieve onderlinge verbinding tussen Twentse raadsleden op Twente-brede thema’s zodat we sne(ler) (in)zien waar we vanuit de gezamenlijkheid sterker staan in het benutten van kansen (voor Twente en voor de afzonderlijke Twentse gemeenten) die geboden worden door Provincie, Rijk en Europa.

Hoe willen we dat bereiken?

Reacties uit het presidium:

- FOCUS: We willen samen kiezen voor welke onderwerpen we komende periode 'gaan'
- KIEZEN: We willen samen besluiten over hoe (welke vorm) we in de Twenteraad uiting en vorm geven aan kennisontwikkeling/-deling en het stimuleren van de onderlinge verbinding op de urgente kwesties. Er is ruimte om dat anders te doen dan nu. We maken de kanteling van de 'standaard bijeenkomsten' naar situationele initiatieven, die passen bij het Twente-brede thema.
- VORM: We willen raadsleden maximaal ondersteunen in hun raadswerk. Dat moet zowel in effectiviteit als in efficiency (waar kan en wil een raadslid zijn of haar tijd/energie in steken?) persoonlijk voordeel opleveren voor raadsleden. De vorm moet daar beter bij aansluiten. We denken aan aantrekkelijke themabijeenkomsten of expert- en inspiratiesessies op specifieke onderwerpen, niet als het 'af' is, maar juist ook in de voorbereiding. De komende Agenda voor Twente kan een mooi experiment daartoe vormen.
- Twenteraadbijeenkomsten: zijn er alternatieven voor de huidige opzet die beter aansluiten bij bovengenoemd punt?

Vanuit welke rol/ intentie willen we dat doen?

Het Presidium is van en voor de Twentse raadsleden. Het ondersteunt en bereidt de brede Twenteraadbijeenkomsten voor, die zijn gericht op kennisdeling, informatie-uitwisseling en meningsvorming.

Het Presidium bestaat uit een vertegenwoordiging van elke Twentse gemeenteraad en ondersteunt en stimuleert alle collega Twentse raadsleden in kennisontwikkeling en het leggen van onderlinge verbinding op Twente-brede urgente kwesties. De griffiers ondersteunen de presidiumleden en het presidium als geheel, ook middels een griffiersoverleg.

Verbinding

- Het 'elkaar verstaan' op de kwesties, en het op gang brengen van 'het goede gesprek' over verschillende opvattingen en meningen waardoor een stimulans geleverd kan worden aan de bevordering van gemeenschappelijk draagvlak.
- Het met elkaar in 'warm contact brengen' van Twentse raadsleden op de issues en portefeuilles die zij delen.

Reikwijdte

De kwesties/ thema's waar we ons op gaan focussen worden in het Presidium gezamenlijk bepaald en zullen voor het overgrote deel aansluiten bij de werkzaamheden van de Regio Twente. Niettemin kunnen daarbuiten zich evenzo kwesties voordoen waar het gemeentegrensoverschrijdende karakter noopt tot ondersteuning van Twentse raadsleden door het Presidium.

Vorm

Het Presidium organiseert activiteiten die passen bij haar rol als stimulator van kennisontwikkeling en verbinding. Hoe precies die activiteiten eruit zien wordt situationeel bepaald. Afhankelijk van het thema, het doel van de bijeenkomst (bv. gericht op kennisdeling, dan met een expert, gericht op meningsvorming, dan een vorm die de onderlinge dialoog c.q. het debat stimuleert) en de fase waarin de kwestie van het thema zich bevindt (aan de beleidsontwikkeling, in de uitvoering, ter besluitvorming of monitoring)

Voorzet mogelijke vervolgacties

a. Proactieve onderlinge informatiedeling op collectief gekozen actuele thema's

Een idee is om gezamenlijk jaarlijks vier hoofdthema's te selecteren en in de start van een nieuw jaar te bekijken of deze thema's herijkt moeten worden. De thema's kunnen bijvoorbeeld zijn:

1. energie & duurzaamheid
2. arbeidsmarkt, mobiliteit & werkgelegenheid
3. Agenda voor Twente, nu en 2022
4. […]

b. Informatiedeling en verbinding in een passende eigentijdse vorm aanbieden

- Elk thema kent een eigen (situationeel) kennis- en verbindingsprogramma dat past bij de fase waarin het thema verkeert. Gedacht kan worden aan een netwerkbijeenkomst en één of meerdere expert/inspiratiesessie(s) waarin de Twentse raadsleden via expert-sprekers worden meegenomen in het onderwerp en waar ze samen de dialoog kunnen aangaan (ter aanscherping van hun eigen meningsvorming). Dit gaat uit van de vooronderstelling dat raadsleden in hun beperkte tijd veelal ook een specifiek aantal inhoudelijke items hebben waar zij op focussen.
- Naast themabijeenkomsten kunnen we kiezen voor een jaarlijks Twents raadsleden- en bestuurderscongres. Een goed inhoudelijk programma met voldoende (informele) ruimte voor het leggen van contacten en verbindingen vormt de rode draad. Versterken van de meerwaarde van bijeenkomsten waar je als raadslid en bestuurder bij moet zijn!

c. Inzicht in (en volgen van de voortgang op) bestuursopdrachten GR Regio Twente

- Inzicht in de bestuursopdrachten van de Regio Twente maakt het voor raadsleden mogelijk te kunnen anticiperen en 'slimme' verbindingen te leggen met ontwikkelingen in de eigen gemeente. Daarnaast stelt het de raadsleden beter in staat hun controlerende rol richting college c.q. openbaar lichaam in te vullen. De bestuursopdrachten zijn leidend in de thema's.

d. Benutten Presidium Twenteraad voor informeel polsen en stimuleren draagvlak (potentiële) (laagdrempelige) samenwerkingsinitiatieven (bv. mobiliteit of onderzoeken/evaluaties op thema's die we allemaal gezamenlijk hebben)

- Samen optrekken 'opent deuren' voor Twente richting Provincie, Rijk en Europa.
  Het anticiperen op de vormgeving van de Agenda voor Twente 2022 zou een experiment kunnen zijn.
- Samenwerken in de regio is vanuit efficiency of andere schaalvoordelen soms handig. Het hoeft niet zo te zijn dat iedereen altijd overal aan mee doet. Door scherper en beter op de hoogte te zijn van (potentiële) samenwerkingsinitiatieven, gebaseerd op 'coalition of the willing', en het ondersteunen in goede meningsvorming op de juiste argumenten stellen we raadsleden beter in staat goed te overwegen of hun eigen gemeente wel/niet wil c.q. kan participeren. Procesmatige afstemming in het Twents Presidium 'aan de voorkant' kan helpen om draagvlak te krijgen en elkaar te verrijken met argumentatie, kennis en helder inzicht in 'whats in it for me'.
- Wanneer de raadsleden in regioverband zich ergens druk om maken, blijkt vanzelf het Twents belang. Wanneer de raadsleden dit niet doen, is het Twents belang er in de praktijk ook niet. Bijvoorbeeld, het busvervoer zou je regionaal kunnen aanvliegen.